

ỨNG VIÊN TỔNG THỐNG DONALD TRUMP VÀ SỰ LỰA CHỌN KHÓ KHĂN CỦA ĐẢNG CỘNG HÒA .

Thiện Ý

Với sự vận dụng kỹ thuật quảng cáo trên thị trường vào chính trường có hiệu quả, thương gia Donald Trump đã nhận được đủ số phiếu tối thiểu 1237 phiếu đại biểu cử tri theo qui định của đảng Cộng Hòa trong cuộc bầu cử sơ bộ. Vì vậy, tại Đại Hội Đảng Cộng Hòa diễn ra tại Cleveland, Ohio từ ngày 18 đến ngày 21 tháng 7 năm 2016 vừa qua, tỷ phú địa ốc Donald Trump đã được đề cử là ứng viên chính thức của đảng ra tranh chức Tổng Thống thứ 45 của Hoa Kỳ, cùng với Thống đốc bang Indiana Mike Pence được Ông Trump chọn làm ứng viên Phó Tổng Thống trong liên danh.

Mặc dầu trước đó, trong nội bộ đảng Cộng Hòa phân đông các đảng viên cao cấp, có ảnh hưởng đã tỏ ra lo ngại, chống đối và tìm cách ngăn cản bước tiến của ứng viên Donald Trump, nhưng trong Đại Hội đảng Cộng Hòa vừa qua, hầu hết dường như chẳng đảng đưng đã phải công khai lên tiếng ủng hộ để giữ sự đoàn kết nội bộ đảng, hầu đủ sức đương đầu với ứng viên Tổng Thống Dân Chủ Hillary Clinton và Thượng nghị sĩ bang Virginia Tim Kaine ứng viên Phó Tổng Thống. Tuy nhiên, vẫn còn không ít người giữ im lặng hay lên tiếng từ chối ủng hộ, tiêu biểu như Thượng nghị sĩ bang Texas Ted Cruz, ứng viên sau cùng thứ 16 bị Donald Trump đánh bại trong cuộc bầu cử sơ bộ.

Những người tỏ ra miễn cưỡng ủng hộ ứng viên Donald Trump có lẽ đã cố suy nghĩ rằng, việc vận dụng kỹ thuật quảng cáo thương trường vào chính trường, cùng với cung cách, lời ăn tiếng nói mạnh bạo trong cuộc tranh cử sơ bộ, chỉ là thủ thuật giai đoạn nhằm đánh bại các đối thủ trong nội bộ đảng Cộng Hòa để được đề cử làm ứng viên Tổng Thống chính thức của đảng. Sau đó họ hy vọng đi vào cuộc tranh cử chính thức toàn quốc, với tác động của vai trò các cố vấn riêng, cùng với áp lực trong nội bộ đảng, Ông Donald Trump sẽ phải điều chỉnh, thay đổi chiến thuật, chiến lược tranh cử và thận trọng hơn trong cung cách và lời ăn tiếng nói khi tranh cử, sao cho xứng hợp với phẩm chất, vai trò của một Tổng Thống dưới mắt nhân dân Hoa Kỳ và mong muốn của đảng Cộng Hòa.

Thế những chẳng bao lâu sau, mới mở đầu các hoạt động tranh cử, ứng viên Donald Trump vẫn tỏ ra tự tin quá đáng, ăn nói bộc trực, phản ứng nhanh theo cá tính nóng nảy, bất kể hậu quả chính trị cho cá nhân và cho đảng, với

cung cách và ngôn từ mang tính đả kích, xúc phạm, gây bất mãn cho nhiều người trong ngoài đảng Cộng Hòa, trong nước và quốc tế. Hệ quả điển hình mới đây là vụ đôi co lời qua tiếng lại giữa ứng viên Donald Trump với một cặp vợ chồng cử tri Hồi Giáo là luật sư và Bà Khizi Khan, có con là Đại úy quân đội Hoa Kỳ đã hy sinh trong cuộc chiến Iraq vào năm 2004.

Theo tường thuật của giới truyền thông quốc tế, Ông Khizr Khan đã đọc một bài diễn văn đầy xúc động tại Đại hội Toàn quốc Đảng Dân chủ diễn ra ở Philadelphia ngày 28/7/2016. Nội dung diễn văn đã lên án lời kêu gọi của ông Trump, đòi cấm người Hồi giáo vào nước Mỹ. Các bản tin khác nói rằng các nhân viên trong chiến dịch tranh cử của ông Trump tỏ ra bất bình về một loạt hành động vụng về và các vụ tranh cãi do ứng cử viên đại diện cho Đảng Cộng Hòa gây ra, trong đó có cuộc khẩu chiến kéo dài giữa ông Trump với ông Khizr Khan; cũng như những bình luận của ông Trump trong một cuộc phỏng vấn sau đó của tờ The Washington Post. Trong cuộc phỏng vấn này, ông Trump tuyên bố sẽ không hậu thuẫn hai nhà lập pháp hàng đầu của Đảng Cộng hòa, là Chủ tịch Quốc hội Paul Ryan của bang Wisconsin và Thượng nghị sĩ John McCain, đại diện bang Arizona, trong các cuộc vận động của các nhà lập pháp này để được tái cử. Trước đó, cả ông Ryan lẫn ông McCain đều hậu thuẫn ông Trump, nhưng nay đã công khai chỉ trích ông về những lời công kích của ông Trump đối với ông bà Khan. Sự thể này kéo theo một số đảng viên Cộng Hòa cao cấp có ảnh hưởng khác công khai lên tiếng rút lại sự hậu thuẫn, thậm chí có người nói sẽ bỏ phiếu cho ứng viên Tổng thống Dân chủ Hillary Clinton với ứng viên phó Tổng Thống Tim Kaine Thượng nghị sĩ bang Virginia, và mới đây còn có một số đảng viên cao cấp khác yêu cầu Chủ tịch đảng Cộng Hòa rút lại sự yểm trợ vận động và tài chánh đối với ứng cử viên Donald Trump.

Ngoài cung cách và lời ăn tiếng nói bất lợi khi tranh cử của ứng viên Donald Trump, đảng Cộng Hòa còn lo ngại về năng lực của một tổng thống được thể hiện khi tranh cử cho thấy sự yếu kém về kinh nghiệm và sự hiểu biết về các vấn đề quốc tế của ứng viên này. Chẳng hạn về đối ngoại bao lâu nay của các chính phủ Hoa Kỳ, dù do Dân Chủ hay Cộng Hòa nắm quyền đều nhất quán chủ trương chính sách đối ngoại mở rộng ra thế giới bên ngoài, vì quyền lợi quốc gia, để tạo dựng và củng cố vai trò cường quốc lãnh đạo hàng đầu thế giới. Theo đó Hoa Kỳ đã trợ giúp các nước có nhu cầu về an ninh quốc phòng, dân chủ hóa chế độ chính trị, bảo vệ nhân quyền, phát triển kinh tế, văn hóa, khoa học, y tế, xã hội... Trên thực tế, để thực hiện chủ trương chính sách này, hàng năm Hoa Kỳ đã phải sử dụng một ngân sách rất

lớn viện trợ hoàn lại hay không hoàn lại cho các chính phủ tự làm, các tổ chức quốc tế có tiêu chí trên có phương tiện hoạt động. Hoa Kỳ còn trực tiếp tham gia các liên minh quân sự, thiết lập các căn cứ quân sự tại các nước ngoài theo các hiệp ước an ninh quốc phòng song phương hay đa phương; hay tham gia hoặc hỗ trợ các tổ chức phát triển kinh tế quốc tế hay khu vực... Nay ứng viên Donald Trump đưa ra chủ trương chính sách đối ngoại có tính cô lập, ưu tiên cho đối nội để tập trung tài chánh lo cho nhân dân và nước Mỹ. Diễn hình phát biểu về liên minh Châu Á của ông Trump Trong một cuộc phỏng vấn với báo The New York Times gây nhiều lo ngại. ông Donald Trump nói rằng sự hiện diện của quân đội Mỹ ở Hàn Quốc "không bảo đảm chúng ta sẽ có hòa bình" trên bán đảo Triều Tiên, và ông hỏi "chúng ta được lợi gì từ chuyện này?" bằng việc duy trì binh sĩ, máy bay, tàu chiến và những căn cứ ở Nhật Bản. Ai cũng biết là Mỹ có liên minh lâu đời với cả Nhật Bản và Hàn Quốc để cung cấp cho họ sự phòng vệ nếu họ bị tấn công, và một yếu tố then chốt của chính sách đối ngoại của chính quyền Obama là chiến lược "xoay trục" sang Châu Á, điều mà ông Trump dường như muốn đảo ngược, trong khi chính sách này dường như đã được đảng Cộng Hòa hậu thuẫn.

Đứng trước thực tế trên, người ta tự hỏi, liệu đảng Cộng Hòa có mất cơ hội khách quan thuận lợi để giành chiến thắng sau cùng trong ngày bầu cử Tổng Thống chính thức vào ngày mùng 8 tháng 11 sắp tới đây hay không? Cơ hội khách quan thuận lợi đó là dân chúng Hoa Kỳ thường chỉ để cho một đảng nắm quyền tối đa là 8 năm hai nhiệm kỳ, tối thiểu 4 năm một nhiệm kỳ đối với một số Tổng Thống đã phạm những sai lầm nghiêm trọng hay bị dân nhân coi là thiếu năng lực lãnh đạo quốc gia. Ví dụ Tổng Thống Cộng Hòa Bush Cha (George H. Bush) hay Tổng Thống Dân Chủ Jimmy Carter.

Theo đó, đảng Cộng Hòa đang có cơ hội rất thuận lợi ít nhất trên 50% để đưa được một Tổng Thống Cộng Hòa vào Tòa Bạch Ốc thay thế Tổng Thống Dân Chủ Barack Obama sắp mãn nhiệm sau 8 năm vào cuối năm nay. Để không mất cơ hội thuận lợi này, dường như đảng Cộng Hòa đang trải qua một sự chọn lựa cực kỳ khó khăn:

- 1.- Đảng Cộng Hòa tiếp tục yểm trợ ứng viên Donald Trump nếu có được những bảo đảm khả tín về những cam kết của Ông Trump sẽ điều chỉnh, thay đổi kịp thời theo đòi hỏi của đảng để tạo ra một nhân cách có phẩm chất xứng hợp với chức vị Tổng Thống của một cường quốc đóng vai trò lãnh đạo thế giới, dưới mắt nhân dân Hoa Kỳ và quốc tế. Tuy nhiên mới đây ứng

cử viên Donald Trump đã công khai từ chối thay đổi vì “trump là Trump”, thay đổi khác đi là không trung thực, là lừa dối...

2.-Đảng Cộng Hòa áp lực được ứng viên Donald Trump tự nguyện, tự giác, vì lợi ích của đảng, nhường cho một ứng viên sáng giá hơn đại diện cho đảng ra tranh cử Tổng Thống. Tỷ như dân biểu Cộng Hòa Paul Ryan đang là Chủ tịch Quốc hội đương nhiệm đang được nhiều người nói đến.

3.- Đảng Cộng Hòa sẽ buông xuôi để cho ứng viên Donald Trump muốn làm gì thì làm theo ý ông ta, cử tri đảng viên Cộng Hòa muốn bầu cho ai thì bầu, chấp nhận để cho ứng viên Tổng Thống Dân Chủ Hillary Clinton vào Tòa Bạch Ốc, để đảng Dân Chủ có cơ hội nắm quyền hành pháp thêm ít ra là một nhiệm kỳ 4 năm nữa.

Mọi sự lựa chọn vẫn đang ở phía trước, đảng Cộng Hòa sẽ có sự lựa chọn nào, chúng ta cần chờ xem.

Thiện Ý

Houston, ngày 14 tháng 8 năm 2016